СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 19. Джерзи Ситі, Н. Дж., пятниця, 24. січня, 1930. VOL. XXXVIII. No. 19. Jersey City, N. J., Friday, January 24, 1930. THREE CENTS.

БИРД ВІДКРИВ НОВІ ЗЕМЛІ

ЛИТЛ АМЕРИКА (Антарктика), 23 січня. — Заступник адмірала й полярний дослідник Бирд вибрався літаком на пошукування нових земель. З поворотом доніс по радіо, що відкрив нову полосу землі, велику на яких 15,000 квадратових миль.

ЛЕДИ НЕ ПУСКАЮТЬ КОРАБЛІВ.

БИРДОВИ ПРИЙДЕТЬСЯ ЩЕ ОДИН РІК ЗИМУВАТИ, ЯКЩО НЕ ПРИЙДЕ ПОМІЧ ДО ПОЛОВИНИ ЛЮТОГО.

ВАШИНГТОН, 23 січня. — Вашингтонський уряд одержав відомости, що два кораблі, а то „Ди Еленор Боллинг" і „Сити оф Ню Йорк" не можуть дістатися до Литл Америки й забрати Бирда та його мужву назад до дому, бо дорога затарасована збитими масами леду.

Супроти того уряд звернувся до норвежського правительства з проханням поручити норвежським кораблям для ловлі китів, щоби вони дали поміч американським кораблям. Норвежські кораблі влаштовані так, що можуть пробитися через леди. Вони плавають довкола підбігунової полоси, займаючись ловлею китів.

ЗУДАРЕННЯ АВТОБУСА З ПОЇЗДОМ.

ЖЕРТВОЮ КАТАСТРОФИ ВПАЛО 10 ОСІБ.

КЛІВЛЕНД, 23 січня. — Джан Тейлор, шофер автобусу, який возив шкільні діти, переждав на перехрестю, поки не пройшов тягаровий поїзд, але не завважав особового. Наслідком того наступило зударення. Шофер і 7 дітей згинули на місці, а дві титині померли вже в шпиталю.

ПРИБУВАЄ РІЧНО 900,000 ОСІБ.

ВАШИНГТОН, 23 січня. — Вчора в годині 10.45 рано означено число населення Злучених Держав на 121,951,856 осіб.

Цензусове бюро подало ті інформації на підставі такої калькуляції: Що 13 секунд родиться одна дитина. Що 23 секунди вмирає одна людина. Що півтора минути прибуває один імігрант. Що 5 минут покидає один імігрант Злучені Держави. З того виходить, що кождих 33 секунди збільшується населення Злучених Держав на одну особу. Це становить річний прибуток в сумі 900,000 осіб.

СТУДІЮЮТЬ ТЕЛЕФОНІЧНУ ПІДВИШКУ.

ОЛБАНІ, 23 січня. — „Поблик Сервис Комішен" подає, що дасть дозвіл на підвишку телефонічних належистостей, коли переконається, що „Ню Йорк Телефон Компані" не заробить більше як 7% від вложеного капіталу.

ШИКАҐО БАНКРОТУЄ.

ШИКАҐО, 23 січня. — Довги міста виносять $290,000,000 Каса порожна й нема чим оплачувати урядовців. В однім тільки „Капнті Госпитал" залягають з місячною платнею 800 сестрам-жалібницям, 595 помічникам і многим иншим.

Банки не хочуть дати більших позичок, ні не хочуть дати зачету на податки.

ОБЖАЛОВУЄ ЦЛОВИХ УРЯДОВЦІВ.

НЮ ЙОРК, 23 січня. — Обжаловано чотирох найвищих цлових урядовців за те, що не стягнули $16,000 титулом кари за знайдені на кораблі „Ексчело" алькогольні напитки. У заприсяженім зізнанню подається далі, що з того корабля перевезено 240 пачок шампанського вина до дому Герберта Л. Прета, президента „Стендард Ойл Компані оф Ню Йорк".

ЕПОХАЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ.

НЮ ЙОРК, 23 січня. — Д-р Никлас Батлер, президент Колюмбійського університету, назвав морську конференцію в Лондоні епохальною подією, яка є вислідом демократичної фільософії й демократичних наук останніх століть.

ОБУВА ПОДОРОЖІЄ.

ВАШИНГТОН, 23 січня. — Якщо вдержиться запропонована підвишка на довіз шкір, то горожане Злучених Держав оплатять ту підвишку сумою $100,000,000. Бо з підвищенням цла підскочать сейчас ціни на домашній виріб обуви, яка позбудеться конкуренції.

ПРОГИБІЦІЯ ЗАПОВНЮЄ ТЮРМИ.

ВАШИНГТОН, 23 січня. — Підчас прогибіційної дебати в палаті послів піднесено, що коли заводили прогибіцію, то твердили, що в короткому часі всі тюрми стоятимуть пусткою. А тепер, говорив Ля Ґардія, кождий стейт мусить будувати кождого року нові тюрми, або побільшати старі, бо з кождим роком число злочинців збільшується. А все те з причини прогибіції.

КВЕСТІОНУЄ ЗАЯВУ ГУВЕРА.

КАЖЕ, ЩО БЕЗРОБІТТЯ РОСТЕ, А НЕ МАЛІЄ.

НЮ ЙОРК, 23 січня. — Мисс Френс Перкинс, стейтова промислова комісинерка, подає, що заява президента Гувера про упадок безробіття не є згідна з фактичним станом нюйорського стейту. Бо тут безробіття не тільки не зменшилось, але ще раз-у-раз зростає. Мисс Перкинс каже, що департамент праці не має даних про стан безробіття нюйорського стейту. А рівнож не міг зібрати в кількох днях і даних з инших стейтів. Тому заява Гувера являється тільки здогадом, не опиртим на дійсних статистичних даних.

ЛОНДОН МАЄ 17,660 ВУЛИЦЬ.

Після найновіщого спису вулиць і площ Лондону виходить, що т. зв. „великий Лондон" має не менш не більш лише 17,660 вулиць. Є де згубитися.

БРАТ ХОТІВ УБИТИ БРАТА.

В Глинній, пов. Львів, Іван Дудек три рази стрілив з револьверу до свойого брата Якова та на щастя хибив. Причиною наміреного вбивства було підозріння, що Яків має зносини з його жінкою. Справець втік і скривається.

ГОРЯТЬ СТИРТИ.

З Коломиї доносять. що в Березові нижчім хтось підпалив три стирти сіна на шкоду Явдохи Климюк. Шкода виносить 1000 зол. — На Дуброві, як доносять зі Станиславова. згоріла стирта вівса на шкоду Генриха Ваттенберґа, вартости 4,000 золотих. Причиною пожежі були мабуть цигани, які ночували біля стирти.

МОРСЬКИЙ КАНАЛ КРІЗЬ ВОДУ.

Справа будови тунелю між Европою й Англією не сходить з денного порядку. Але вона розбивається о опір Англії, що боїться наподіваного наїзду крізь тунель чужих військ на Англію та через брак грошей на будову. Тепер роздумують над тим, щоби збудувати тунель не попід дно моря, але крізь саму воду. А його збудувалиб величезні рури з заліза і бетону, частями 300 до 500 метрів довгі, їх тучилиб зі собою і занурювалиб у воду на дно моря. Де требаб. там тунель ставлялиб на бетоново-залізні стовпи, щоби він був різний. Такий тунель був би далеко дешевший від копаного тунелю.

ҐІМНАЗІЯЛЬНІ УЧНІ В БОРЩЕВІ СТРІЛЯЮТЬ ДО СВОЇХ УЧИТЕЛІВ.

Ще в жовтні м. р. невідомі особи стріляли крізь вікна до ґімназіяльних учителів у Борщеві, Тадея Фрацка і Теофіля Мрица, а в листопаді хтось вибив шиби в помешканні професорів Турнера і Ґесельта і стріляв до проф. Тадея Франка. Стріли впали крізь вікно у хвилині, коли жінка проф. Франка спала з дитиною, але на щастя кулі не поранили нікого, тільки пробили убрання, що висіло на кріслі. Поліційне слідство виявило, що учень Юда Екштайн колись відгрожувався в присутности проф. Ґесельта, що застрілить професорів Франка і Мрица за те, що вони при іспитах трактують його несправедливо. У звязку з тими погрозами арештовано Юру Екштайна та трох учнів прогнаних з ґімназії: Ізраеля Гершковича, Симона Гессінґа і Якуба Кремера. Після слідства двох перших задержано у вязниці, а Гессінґа і Кремера випущено на волю. Другого дня хтось знов стріляв до професора Ґесельта і поранив його братанича, учня 5. кляси Шіфнаґля. Ці стріли були доказом, що замахи на професорів виконували не ті учні, що підчас останнього замаху були у вязниці. Тому поліція арештувала Гессінґа і Кремера другий раз, а Екштайна та Гершковича мабуть випустить на волю.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ НА РАДІО.

Заходом Т-ва українських дяковчителів, в неділю, дня 26-го січня 1930 р., о год. 2.45 хвилин, із стації WAAT в Джерзи Ситі хор тов. „Боян" з Перт Амбой, Н. Дж., під проводом свого дириґента п. Й. Букати відспіває слідуючі пісні:

1) „Сонце заходить",
2) „Я люблю дивитись",
3) „Ой не звідси вітер віє",
4) „Тече річка невеличка",
5) „Ой, казала мені мати" (дует),
6) „Вечірний дзвін".

Шк. Т-во „Луг" виконає:

7) „Зеленіє липа",
8) „Ой у лузі червона калина",
9) „Голубка",
10) „Баба і курчата",
11) „Поклик до укр. школярів" (декл.),
12) „О Україно"!

ДОБРИЙ ГІСТЬ.

В місцевости Літтеншіц, у Чехословаччині, трапився такий випадок в часі полювання на бажантів: Власник полювання, барон Шпіґельфельд, запросив групу мисливих на полювання, підчас котрого один з запрошених, а саме польський граф Коловський, замісць бажанта пострілив сильно господаря, який бореться зі смертю в лічниці в Берні.

ОСТРОВ МЕРТВИХ.

Недалеко Корфу є маленький остров, який маляр Беклін намалював на відомій картині „Остров мертвих". Цей остров славиться понурим, але гарним і романтичним виглядом, а подорожні відвідують його дуже часто та роблять туди окремі прогульки із Корфу. Тепер цей остров є у небезпеці, бо морські теплі филі щораз більше руйнують його береги і в короткім часі можуть затопити його цілком.

У МАДЯРСЬКИХ ВЯЗНИЦЯХ,

Ліґа Оборони Прав Людини в Парижі розпочала акцію в напрямку звільнення, або бодай полекшення долі мадярського письменника Емеріха Вера, якого мадярський уряд засудив 1927 р. на 5 літ вязниці за зневагу теперішньої мадярської влади та за антидержавну пропаґанду на Мадярщині. Ліґа Оборони Прав Людини дістала відомости, що цей поет вязень ослін у тюрмі і його здоровля наближається до катастрофи. Долею цього поета зацікавились теж французькі літературні кола, які висилають до мадярського уряду окрему петицію, домагаючися звільнення Емеріха Вера. Емеріх Вер є одним з визначних мадярських поетів, автор кількох драм.

БАТЬКО УБИВ ДИТИНУ.

У Берліні арештовано робітника Шредера за вбивство свойого 3-літнього сина. Поліційне слідство ствердило, що Шредер часто побивав свою дитину і то за те, що ця дитина була надто рухлива і збиточна та часом докучала свому батькові. Одного дня, коли батько почав бити дитину, мати насильно вирвала сина з його рук, але розлючений Шредер набив жінку, після чого почав так бити сина, що той помер.

НОВИЙ ЕПИСКОП-СУФРАҐАН У СТАНИСЛАВОВІ.

Апостольська столиця іменувала станиславівським епископом - помічником о. кан. Лятишевського.

ПЕРШИЙ СЛОН У ВАТИКАНІ

Перший слон вступив на ватиканську землю за часів папи Льва Х. 1514 року. Цього слона подарував папі еспанський король Дон Емануїл. Коли впровадили слона, сидів папа на престолі, окружений кардиналами. Між світськими гостями були посли Англії, Польщі, Франції та цісаря Максиміліяна. Коли зближався слон до папи, то військо вставилося в ряди і трубіли труби. Хребет слона був покритий золотим брокатом, котрого рубці прикрашували дорогоцінні самоцвіти і перли. Цей слон отримав почесне місце в садах Ватикану, а Рафаель увіковічнив його на своїх образах.

МІСТО, ВИСТЕЛЕНЕ ЛЮДСЬКИМИ ЧЕРЕПАМИ.

В середущій Африці ще й тепер процвітає людожерство. Місто Кане є осередком торговлі людським мясом. Спосіб продавання цього мяса не такий, як у звичайних склепах: товар, призначений на продаж, не висить на стінах, але стоїть живий, чекаючий на купця. Прийде купець, рисує крейдою на тілі живої людини, призначеної на продаж, ту частину, яку хоче купити. Як знайдеться потрібна скількість покупців, тоді продавець убиває нещасну жертву та розділює її між них. Наслідком тої „торговлі" так багато назбирується людських черепів, що людожери не знають, що з ними зробити. Отож ті Мурини постановили вистелити тими черепами вулиці міста. Виглядає то здалека досить гарно, бо черепи мають блеск і барву слонової кости... Але в культурної людини такі вулиці викликують обридження і жах.

ЧОГО БАГАТО НЕ ЗНАЮТЬ.

Дійсного шовку виробляють лише 50 процент. Других 50 процент шовку виробляють з паперу, а незадовго будуть робити шовк з дерева. — Старинні Римляне мали релігійне упередження до заліза, так, що з нього мало що й виробляли. — Цілий мозок людини ніколи не працює в один час. Його обі половини працюють на переміну, т. є раз одна, раз друга. — У північній Австралії деревляні доми ніколи довго не тривають через те, що білі муравлі зїдають їх на папу (мягку масу) так, що деревляна хата стає наче з паперу, і при найменшім подуві вітру — розсипається. — Найбільша долина на цілій кулі земській це „Мертве море", де колись, як пишеться в Біблії, були міста Содома і Гомора. Воно положене 1,300 стіп нижче від плеса моря. — Приплив моря спричиняють сонце, місяць і земля, коли всі трое знаходяться в простій лінії. Сила ґравітації (притягання) ділає тоді на одну часть землі сильніше ніж на другу. Така филя води може окружити цілу кулю земську зі скорістю 600 миль на годину. — Зі шкіри кита виробляють двіста пар тяжких чобіт, понад двацять пар черевиків, кілька метрів паса і богато шнурівок до черевиків.

В РОСІЇ 10 МІЛІОНІВ БЕЗРОБІТНИХ

КАЛІНІН ГОВОРИТЬ, ЩО В РОСІЇ ДО КОМУНІЗМУ ЩЕ ДАЛЕКО. СТАЛІН ВИПРАВДУЄТЬСЯ.

МОСКВА (СССР), 23 січня. — З огляду на остаточну руїну сільських господарств селян „кулаків" треба вважати, що загальна скількість безробітних в Росії подвоїться й досягне 10,000,000 душ. Бувші „кулаки" селяне зруйновані остаточно, а дістати собі праці ніде не можуть, бо в колективні господарства їх не беруть навіть на наймитів. Частину їх висилається в Сибір, де вони засуджені на вимирання, бо там зовсім неможливо дістати для них працю.

Калінін заявив, що Росії до комунізму ще далеко й вона мусить пережити добу соціялізму, коли ще не буде повного зрівнання економічного стану всього населення. Та хоч і будуть тепер бідніщі й багатші, то багатші не зможуть визискувати бідніших, бо приватна власність всеж буде скасована.

Сталін у газеті „Правда" пише, що комуністична влада мусіла приступити до знищення „кулаків", бо інакше вона не змоглаб здійснити своєї програми комунізації. Не знищивши „кулаків" та заможньої верстви населення, нема чого думати впровадити комунізм, а всі заходи комуністичної партії булиб лише на руку правої партійної опозиції.

ДЕМОНСТРАЦІЇ В ГАЛИЧИНІ.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ ВБИЛА БІЛЯ ЛЬВОВА ДВОХ СЕЛЯН І КІЛЬКОХ ПОРАНИЛА.

ВАРШАВА (Польща), 23 січня. — Комуністи в Польщі врядили святкування потрійної річниці: смерти Леніна та вбивства Лібкнехта й Рози Люксембурґ. Вони робили заходи, щоб урядити комуністичні демонстрації по всій Польщі, але попереджаючими заходами поліції до таких демонстрацій в широких розмірах не допущено.

Лише до більших сутичок між поліцією та демонстрантами дійшло недалеко Львова, де в селі Любича натовпи демонстрантів билися з поліцією кілька годин. Натовпи робітників та селян машерували з села до села, підюджуючи инших до участи в демонстрації. На базарній площі в Щирці (?) дійшло до кривавої бійки між поліцією й демонстрантами. Поліція забила двох селян, а кількох поранила, поки розігнала демонстрацію.

БОЯТЬСЯ АДМІРАЛІВ.

ХОЧУТЬ РАДИТИ НА МОРСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ БЕЗ АДМІРАЛІВ.

ЛОНДОН (Англія), 23 січня. — На приватних нарадах учасників конференції по морському обеззброєнню вирішено старатися не допускати адміралів до обговорення справи зменшення воєнних фльот. Політики бояться, що адмірали, як професіоналісти воєнно-морської справи, будуть всі питання на конференції трактувати лише з технічної сторони, а це може пошкодити успіхови конференції.

РЕКОРДОВА СКОРІСТЬ.

ЛОРІЄН (Франція), 23 січня. — В той час, як у Лондоні йдуть розмови про морське обеззброєння, Франція робить спроби нових воєнних кораблів. Новий торпедовець Вальми на пробі скорости досяг майже сорок миль на годину. Перед тим кружляк Верден також установив рекордну скорість на 39.15 милі.

Вальми відпливає до Александрії (Єгипту), де має репрезентувати Францію на святі річниці оборони Суезського каналу англійською фльотою в часі Великої Війни.

ШУКАЮТЬ НОВОЇ ЗБРОЇ.

ЛОНДОН (Англія), 23 січня. — Англійські воєнні знавці шукають тепер зброї, яку можна би було вживати проти сухопутних панцирних тенків. За часів миру по Великій Війні будова тенків та удосконалення їх неймовірно пішли наперед і вже нема зброї, яка моглаб успішно боротися з ними.

ФРАНЦІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЙНИХ АГЕНТІВ.

ПАРИЖ (Франція), 23 січня. — Французьке міністерство справ закордонних доручило свому послові у Вашингтоні зробити формальний протест перед американським урядом проти поведення нюйорських прогибіційних агентів, які кілька разів переводили ревізію на французькому пароплаві „Ді Ґрас". Свої ревізії вони робили пізної ночі, коли вламувалися несподівано на пароплав з револьверами в руках, будячи всю залогу корабля зі сну та поводячись не дуже чемно навіть з офіцирами пароплава.

Підчас цих ревізій вони знайшли лише кілька роспочатих фляшок лікеру, які були залишені для вжитку на пароплаві за відповідним дозволом.

ПАМЯТНИК ТОМУ, ХТО ЗАПОЧАТКУВАВ ВІЙНУ.

ВІДЕНЬ (Австрія), 23 січня. — Місцеві газети друкують телеграму з Білгороду, що там вирішено поставити в Сараєві памятник боснійському студентові Принціпови, який убив наслідника австрійського престолу, Франца Фердинанда, в 1914 році. Це вбивство сталося причиною вибуху Великої Війни.

Принціп умер в австрійській вязниці, куди його було засуджено аж до смерти, бо ізза молодости суд не вважав можливим післати його на страту.

ВЖЕ ПОЧИНАЮТЬСЯ НЕПОРОЗУМІННЯ.

ЛОНДОН (Англія), 23 січня. — Місцева комуністична газета „Дейлі Воркер" нападає на міністра справ закордонних, Гендерсона, за те, що він заявив недавно протест проти комуністичної пропаганди в Англії, яку ведуть большевики по наказу з Москви. Газета говорить, що це Гендерсон робить перший крок на шляху до нового розриву Англії з Росією. Особливо газета підкреслює, що свій виступ проти Росії Гендерсон зробив саме на передодні лондонської конференції, а це має свідчити про агресивність проти радянської Росії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КУДИ ЙДЕ АМЕРИКАНСЬКА ШКОЛА

Краєве Товариство Виховання зібрало до купи шкільні закони 46 стейтів за 1929. рік та видало їх в одній книжці. Вона відкриває дуже цікаві річи про розвій американського публичного виховання.

Наперед зі законів видно поширенне обовязку шкільної науки. В Ню Йорку, приміром, обовязок шкільного навчання обняв нарешті 190 днів на рік, а в кількох других стейтах наука займає на рік ще більше днів. Зі законів видно дальше, що стейти утруднюють можливість одержання цертифікату праці, без якого людині в шкільнім віці не можливо дістати працю. Сі закони показують на стремління до поширення шкільної освіти. Америка йде не до зменчення примусової шкільної освіти, але до її побільшення.

Друга група законів вказує, що Америка дбає щораз більше про здоровля шкільної молодежи. Видно се з того, що вона будує щораз нові шкільні будинки, що обмежує число дітий у клясі, подає приписи про провітрюванне будинків і кляс. Видно се також з того, що заводиться часті екзамінації здоровля дітий та щеплення дітий проти ріжних недуг.

По декотрих стейтах заведено спеціяльні курси навчання про здоровля й безпеченство. У Каліфорнії заведено в публичних школах навчання про запобігання нещасним випадкам. У цілому ряді стейтів заведено навчання науки про здоровля та про людське тіло. До сих курсів додається ще спеціяльний курс про вплив наркотиків і побуджуючих средств на людське тіло. Як видно зі сього, богато вже стейтів перестало вірити, що одною поліційною палкою та кріміналом можна вилічити людий з пиятики, що до сього найкраще надається розумове навчання.

Про сей самий напрям свідчить ряд законів про навчання американської конституції. Про неї, звичайно, богато говориться, але мало знається. Отже стейтові закони добре роблять, що навчають людий конституції, себто основних законів краю. Зі сього видно, що Америка хоче спиратися не на темноті своїх горожан, але на свідомости горожанських прав. Лише такий край можна назвати справдішною демократією.

Цілий ряд стейтів консолідує шкільні округи, щоби в сей спосіб один округ, який припадково має богатших мешканців, не був у ліпшому положенню щодо шкільництва, як другий, що случайно має бідніщих. У сей спосіб, хоч американське шкільництво розбите на стейти, все таки воно централізується, а централізується воно через вимоги рівности, яка теж є вимогою успіху демократії.

КОБЗАРІ ТА СПІВЦІ НА УКРАЇНІ

До наших днів дожили на Україні народні співці та музиканти, яких нарід називає лірниками, бандуристами та кобзарями. Правда, не багато їх залишилося на широких просторах українських земель, бо під тиском страшної окупаційної влади держав, пануючих над українським народом, скількість цих народних співців та музикантів дуже зменшилася. Лише живучість українських національних звичаїв, свідомість свойого післанництва, як зберігачів найдорожчого національного скарбу, та міцна традиція з минувшини ще зберігали рештки кобзарства на Україні.

Український нарід цінив своїх носителів національної традиції, цих вічних будителів широких мас народа. Історія українського народу, особливо в її героїчній або трагічній добі, немов переплетена такими народними кобзарями-співцями. Вони в своїх піснях-думах розповідали українським масам про подвиги національних героїв, про страшні утиски ворогів, про щастя й славу перемог та про горе й страждання при невдачах. Вони були живими носіями історії всього українського народу з княжих часів. Особливож широко оспівана ними козацька доба нашого народу, котра є найблискучішою й найцікавішою минувшиною життя нашого народу в середніх віках нашої доби.

Та й самі кобзарі в козачу добу нераз були славними героями й провідниками нашого народу й активними учасниками його крівавих змагань у боротьбі за створення української держави. Поки вони могли тримати в руках зброю, то вони зброєю й своїм військовим хистом здобували волю свому народови, або боролися за ідеали українського народу; колиж приходила старість, неміч, або коли вороги виколювали їм очі, чи взагалі робили їх нездатними фізично до боротьби зі зброєю, то вони тоді міняли свою шаблю й мушкет на кобзу, бандуру й ліру.

В мирні часи ці народні співці вешталися серед народу й війська українського, співаючи про славну минувшину України та про національних героїв її. Вони також складали пісні, в яких говорили про сучасний стан України, про утиски її ворогами та закликали нарід до боротьби. Складали вони ріжні пісні та думи на честь і славу певних подій, чи певних героїв з далекої й сучасної минувшини нашого народу й творили історичну традицію великої й геройської минувшини України. Вони були не лише будителями народу, але й носителями певних національно-державних та визвольних ідей нашого народу. Тому нарід так їх любив і цінив, як своїх учителів, як тих, що в піснях та в грі виливали всі болі, жадання й стремління всієї української людности.

В часи народніх визвольних рухів, в часи активної боротьби українського народу за свою державність, свободу, чи боротьби проти утисків окупантів та панів, співці виконували також важливу ролю організаторів повстань та вивідачів. Вони йшли з дорученями від провідників руху та повстанців від села до села, від хутора до хутора й передавали заклики та накази провідників, а також агітували серед народу, щоби він брався за зброю та приставав під прапори визвольної боротьби.

Серед війська вони були пожаданими й необхідними. Вони розважали війська й підбадьорували його в часи невдач, а в часи перемог ще більше його підносили на дусі, виспівуючи про його геройські вчинки. Вони зявлялися в найтяжчі хвилини серед козаків і піснею своєю та музикою кликали їх до надлюдських геройських вчинків і нераз своєю піснею та словами вели героїв до небувалих подвигів і перемог, а зневірених спиняли від утечі з поля бою та від зрад.

Український нарід та його провідники й козацтво цінили та любили кобзарів, а вороги українського народу, знаючи добре їх вплив та значіння серед Українців, вважали їх своїми найлютішими ворогами. Історія українського кобзарства знає численні жертви кобзарів, замордованих у старі часи на Україні, замучених у середні часи, переслідуваних уже за нашої памяти й знову замордованих в часи нового страшного походу московських варварів на українські землі. Страждання й невдачі українського народу завжди були стражданнями та невдачами українських кобзарів-співців. Терор ворогів, звернений проти народу й його діячів, неминуче падав тяжким ударом і на кобзарів. Переслідування української свободи та культури неминуче переносилося й на кобзарів-співців, усе одно, чи вони були старими козаками-лицарями в минулому, чи вони були сучасними дідами-жебраками, чи свідомими народними співцями й музикантами.

Нема вже що говорити про інтеліґентних співців-кобзарів, які вже неминуче наражувалися на поліційне переслідування й заслання на Сибір у часи панування царської Росії на Україні. А коли там запанувала червона Москва, то вже переслідуванням не обмежувались, а звернулися до середновінних методів, які практикувала Польща та Москва — до вимордування цих народних носіїв української національно-державної ідеї. Большевики ухитрилися й серед тієї рештки кобзарів, що ще вратувалися від царського терору, знайшли собі кілька жертв, щоби розстріляти їх.

Годі сказати, скільки кобзарів-співців розстріляли большевики, але ми знаємо, що в 1919 році вони розстріляли біля Винниці кобзаря Мищенка; біля Староконстантинова кобзаря — Андрія Слідюка, а в 1920 році розстріляли на Уманщині сліпого кобзаря Митяя; в Одесі розстріляли кобзаря Литвиненка й сконфіскували його бандуру, як доказ „контрреволюційности". Кобзареві Мойсеєнкові, в 1919 році, чекісти бандурою побили голову так, що він здається й не вижив. Відомий ще за часів царату кобзар-бандурист Кучеренко змушений був відмовитися від співу та гри на бандурі.

Коли большевики почали пробувати нових методів приборкання українського народу до московських рук і звернулися до так званої „українізації", вони одночасно пригадали й кобзарів та народніх співців. Тоді вони самі почали робити заходи до відродження кобзарства на Україні, але вже не як народнього, національного українського мистецтва, але як московсько-большевицької штуки на Україні. Вони хотіли устами українських співців виспівувати славу комунодержавія, а національний інструмент, бандуру, що довгими віками грав про волю й героїчну національну боротьбу українського народу, намагалися змусити вигравати славу комуністам та чекістам.

Штучно створені большевиками „народні кобзарі" та спеціяльні капелі почали замісць „Ми гайдамаки", „Не пора, не пора", замісць „Почаївської Божої Матері", чи „Трох братів", виспівувати та вигравати „Інтернаціонал", московсько-большевицькі „частушки" й т. д. Бандура, що грала сотки років для розкріплення й визволення українського народу, обернулася в руках большевиків в інструмент поневолення й закріплення Москвою українського національного руху, придушення ідеї української національної державности. Цю святість українського народу вони опоганили та обернули проти народу, як взагалі вони обернули українську мову, школу, штуку й т. д. в користь піддержання й скріплення московської окупації на Україні.

Та живий дух українського народу й живі сили його активних синів! Не зважаючи на всі старання большевиків, дійсні народні українські кобзарі живуть і далі розносять славу української пісні, славу української думи, чудову музику кобзи, бандури та ліри. Вони є ніби символ невмиручости українського національного духа, слави українського народу та його героїв, що змагаються до створення української суверенної й соборної держави.

ПОШУКУЄМО 11 УКРАЇНЦІВ З $100.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ВИЛМИНГТОН, ДЕЛЯВАР, ПЕРЕСИЛАЮЧИ $100 НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ, ПИШЕ:

ХТО ЗНАЄ ВІДНОСИНИ В НАШІЙ НЕВЕЛИЧКІЙ ГРОМАДІ, ТОЙ ПРИЗНАСТЬ, ЩО В ТЕПЕРІШНІХ ВАЖКИХ ЧАСАХ ТЯЖКО ЗДОБУТИСЯ НАМ НА ЯКУСЬ ПОВАЖНІШУ ЖЕРТВУ. АЛЕ ВІД ЖЕРТВИ НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ ВІДМОВИТИСЬ ТАКИ ГОДІ. ЦЕ НЕ ВІДПОВІДАЛО БИ СВІДОМОСТИ НАШИХ ГРОМАДЯН, НІ ЇХ ПОЧУВАННЯМ ДО РІДНОГО КРАЮ. ТОМУ ЗАСИЛАЄМО СВОЮ ЛЕПТУ З ПОБАЖАННЯМ, ЩОБИ ЧИМ СКОРШЕ ДІЖДАЛИ МИ ТОЇ ХВИЛІ, КОЛИ ПИШАТИМЕТЬСЯ У ЛЬВОВІ ДІМ УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇВ.

НАШУ ЖЕРТВУ ВИСЛАЛИ МИ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

**OBYEDNANYE
P. O. Box 411, Philadelphia, Pa**

ВІДПОВІДИ РЕДАКЦІЇ.

Я. О., Клівленд. Слово „колектив" походить від латинського слова „colligo", яке відповідає українському „збирати". Прикметник „колективний" означає „збірний". Уживається його в протиставленню до одиниці. Про „збірне (колективне) господарство" говоримо в протиставленню до індивідуального господарства, на якім кождий ґаздує для себе й по свому.

М. Р., Геркімер, Н. Й. На стодолярову жертву зложилися громади Ром. Литл Фолс і Геркімер, тому не підходять під рубрику, в якій оголошується одиничні жертви осіб, товариств чи поодиноких громад. Це, річ ясна, не обезцінює в нічім пересланої жертви і труду тих, що її зібрали.

Т. С., Ню Йорк, Н. Й. Коли Ви є американським горожанином, то Вас у Польщі до війська не покличуть. Річ ясня, що можете змусити судом кождого до винагороди за уживання Вашого поля.

А. Б., Сиракюз, Н. Й. Написаний Вами допис не надається до поміщення, бо надто особистий. Не робіть з малої людини такого великого ворога. Колиб Ви не застерігалися, щоб помістити без змін, ми булиб допис переробили, а так змушені його відкинути.

Г. Закордонець. А. Кащенко, белетрист-романтик, автор численних історичних оповідань. Помер 1921 року. Походив з Катеринославщини.

В. Б., Сиракюз, Н. Й. Цілком слушно. Попирання москвофільських організацій являється важким народним гріхом.

СПРАВЛЕННЯ:

Стемфорд, Конн. В додатку до спису жертвували: Василь Карий $2 і Василь Стипунів $1.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 123, повідомляє своїх членів, що спеціяльний мітінг відбудеться в Укр. Політ. Клюбі, 708 Лакавана Евеня, в неділю, 26 січня, в годині 2-гій пополудни. Проситься всіх членів прийти на мітінг і вибрати секретаря, бо нововибраний секретар зрезиґнував зі свого становища. Тому приходіть всі як один і виберіть нового секретаря, бо відділ не може істнувати без секретаря. — Мих. Волощук, предс.; Гр. Мрикало, був. секр.

Івась: Вуйку, хочете, я вам поможу косити овес?

Вуйко: Ти ще замаленький до кошення!

Івась: Замаленький? Таж і ви не косите вівса зверха, лише від споду!

Вільністіс (Kaunas).

ЛИТВА.

(2)

Вибух світової війни створив нове положення. Обі воюючі сторони вибрали собі Литву на терен воєнних операцій. Перед залишенням Литви російські війська висадили в воздух мости, штучні будови, мешкальні доми й оживлено намагалися знищити все те, що могло би принести пожиток ворогові. У природі річей лежала конечність, що утисками змучене населення мусіло зносити й у часі німецької займанщини тяжкі невигоди. Всеж поволі почала щораз більше ворушитись національна свідомість так, що виявилося загальне стремління до створення орґанізації для оборони національних інтересів. З нагоди зїзду литовських інтелектуалів під кінець другого року війни вибрано Виділ, зложений з 15 осіб, між ними з теперішнього голови держави, Сметони, для охорони національно-литовських інтересів. У липні 1916. р. передав Виділ німецькій владі меморіял, що зясовував національні домагання Литовців. Наслідок цього письма був такий, що з німецького боку погодженося на створення Виділу довіря (повірених). Практично не мало це ніякого дальшого значіння, бо з німецького боку поставлено для тих, що мали творити цю раду, такі услівя, які були непримливі. У додатку прийшла небавом після цього проголошена незалежність Польщі (5. листопада). що її виужили Поляки до того, щоби в зародку здушити незалежницькі прямування Литовців. У маю 1917. р. піднесла певна польська група німецькій владі меморіял, у якому доказувано, що Литва повинна піти на нову унію з Польщею та отримати з рук Польщі автономію. Литовський Виділ виступив з протизаявою, виявляючи литовське становище в тому питанні. Щоби двигнути литовську справу вперед, скликано конференцію, яка радила від 1—4 серпня 1917. року. Прията постанова доводила, що будуча незалежна литовська держава навяже тісні взаємини з німецьким цісарством (імперією). Виділ мав після цього скликати другу конференцію, як вислідню загальних виборів, на що однак з німецького боку не було згоди. Конференція, на яку прибули 24 відпоручники усіх частин Литви, все таки відбулася (18—22 вересня). Конференція постановила утворити національну раду (Тарибу), зложену із 20 членів. 16 лютого 1918 р. проголосила Тариба незалежність Литви. 23. березня 1918 р. признав незалежність Литви Вільгельм II., 18 жовтня 1918 р. приняла Тариба тимчасову конституцію та утворила II. листопада перший литовський кабінет. Тариба вибрала головою держави Сметону.

Питання Вільна.

Піля досягнення своєї державної незалежности прийшлось Литві вести тяжку боротьбу з большевиками, Польщею та з бандами авантюрника Бермондт-Авалова. Після відвороту большевиків почався литовський наступ на Вільно. Безпосередньо ожидане заняття історичної литовської столиці вдаремнив 20 квітня 1920 р. наступ переважаючих польських сил, що почався з Ліди. Щоби запобігти кровопролиттю, установили держави Антанти першу демаркаційну лінію, що була нарушена в безоглядний спосіб подібно, як незадовго потім назначена друга й третя лінія. На початку 1920 р. запропонувала Совітська влада заключення російсько-литовського мирового договору. Переговори розпочаті з початком травня довели 12 липня до підписання московського договору, яким Совітська Росія передавала Литві повну суверенність над ковельською губернією, виленською, з виключенням округ Десни й Вілейки та над частиною ґродненської ґубернії. Установлення кордонів з Польщею й з Латвією було застережене в пізнішому порозумінню з тими державами. Таким чином мала обсягати територія Литви 80,000 кв. клм. зпонад 4 міл. населення. Підчас заключення литовсько-російського мирового договору наступив у польсько-російській війні неожиданий зворот, що змусив польські війська до безголовного відвороту. Перед опорожненням Вільна післав польський головний вожд заступника до Ковна з пропозицією обсадити Вільно ще до вступу туди большевицьких військ. Коли однак литовські війська начали двигатись у напрямку на Вільно, продержали їх польські війська 24 години в шаху й таким робом дали змогу большевицьким відділам випередити Литовців. На основі московського договору зажадала литовська влада негайного опорожнення й передачі Вільна Литві. Вкінці серпня увійшли литовські війська до Вільна. Литовська влада заявила свою строгу нетральність у польсько-російській війні. Поляки невдоволені тою заявою невтральности запропонували спільний польсько-литовський крок проти Росії, що з литовського боку відкинено з огляду на суперечність такої пропозиції з литовсько-російським мировим договором. Щоби однак перешкодити зударам поміж литовськими й польськими військами, означила Рада Ліґи Націй на основі запропонованого Польщею посередництва та згоди Литви 20 вересня 1920 р. так звану лінію Керзона як тимчасову демаркаційну лінію. Польща отримала виразну цересторогу (упімнення) респектувати територію, що осталась в посіданні Литви. Небавом після цего переступили польські війська лінію Керзона. Польща пропонувала нові переговори. Переговори началися 7. жовтня 1920 р. у Сувалках у приявности військової контрольної комісії Союзу Націй. Вони довели до заключення договору, т. зв. Сувальського договору, по думці якого накреслено демаркаційну лінію до Бастунай, що після відходу большевиків мала бути продовжена на схід. Ця лінія залишала Вільно й виленську область у литовськім посіданню. 9. жовтня, отже два дні після підписання Сувальського договору, заатакував ґенерал Желіґовскі переважаючими силами литовські війська та обсадив Вільно. Це був початок польсько-литовської возні, полагодження якої не можна предвидіти. Союз Народів у найбільш врочистий спосіб підніс свій голос проти грабунку Вільна, не зумів однак кинути на вагу цілого свого авторитету, щоби здобути для своїх постанов послух (значіння). Тому, що польська влада не могла на зовні одобрити зломання договору, проголошено зараз же Желіґовського „ребеліянтом". Це не перешкодило однак Пілсудському заявити пізніше прилюдно, що виступ Желіґовського стався за його відомом. Тодішній предсідник Ради Союзу Народів, Леон Буржуа, окреслив в одній телеграмі до польського президента міністрів, Падеревського грабунок Вільна як нарушення з польського боку зобовязань супроти Союзу Народів. Однак Союз Народів не міг міжтим рішитися на рішучий крок проти Польщі, щоби боронити своєї поваги, але присвятив свою увагу виключно старанням перепиняти якінебудь збройні зудари поміж литовськими й польськими військами. Попри це пробовано в своєрідний спосіб замирити Литву з Польщею. У цій цили випрацював Гіманс проєкт, названий після його призвища, котрого основна думка зводилася до заключення військової конвенції поміж Литвою й Польщею, як рівнож до наближення зовнішньої політики обох країн. Цей проєкт зраджував повне непорозуміння дійсного стану річей, мимо цього, що його виключне значіння мало полягати в направі заподіяної Литві несправедливости. Якенебудь порозуміння на пропонованій Гімансом основі було таким чином згори засуджене на невдачу. І після того, як литовські відпоручники на Союзі Народів відкинули (відхилили) проєкт Гіманса, визнав Союз Народів у січні 1922 р. свою ролю посередництва за скінчену. Польські дипльомати насадили тепер звижчену активність з метою привести до залеґалізовання положення витвореного завдяки зломанню договору. Це видалося тому лекшим до осягнення, що можливі перешкоди, що їх міг би поставити на шляху такого заміру, не входили вже більше в увагу. У дійсности вдалося польській дипльоматії за допомогою Франції добитися постанови Конференції Амбасадорів з 15 березня 1923 р., яка леґалізувала польський грабунок віленської области.

(Дальше буде).

НА ТЕМИ ДНЯ.

КОМУНІСТИЧНЕ МОСКВОФІЛЬСТВО.

Бесідовський далі пише в своїх статтях про ріжні таємниці та політику комуністичної партії й комуністичного інтернаціоналу. Діяльність їх за кордоном завжди прикривається лаской ріжних урядових представництв та урядників радянської Росії.

Він розказує, як комуністичні москвофіли з Волині для своєї роботи одержували інструкції й засоби з варшавського радянського посольства. Та досить було одному з комуністичних українських діячів, Максимовичеви, виявити, що він з комунізмом сполучає також інтереси українського націоналізму, як його негайно викинуто було з партії й обвинувачено в Шумкізмі. **Серед українських комуністів Москва терпить лише тих, котрі щиро служать їй та пильнують інтересів Москви, а не України, чи Українців.**

ПРОВОКАЦІЙНЕ ПОВСТАННЯ.

Коли був Бесідовський радником по українським справам при російському посольстві в Варшаві, тоді Москва організувала повстання на Волині проти Польщі. Бесідовський знав, що Москва своїми військами не піддержить повстанців, бо не думала воювати з Польщею, а тому всі активні Українці на Волині, не лише серед комуністів, але й взагалі свідомого українства, мали впасти жертвою провокації.

Тому, говорить Бесідовський, він ужив заходів, щоби не допустити до такої кривавої провокації, яка була призначена на 25. березня 1925 року. **В наслідок безцільного повстання прийшлоби було до страшної масакри Поляками всіх Українців і до страшної реакції та переслідування їх. Москву не болить, коли з Українців шкіру деруть Поляки, бо й вона тесаме робить.**

ВБИВСТВО ОСКІЛКА.

Він говорить, що відомого отамана Оскілка, який повставав проти Петлюри, а потім зхрунив на користь Польщі, вбила большевицька бойова дружина, котра стояла під зарядом члена російського посольства у Варшаві, Ріпи. Взагалі **тим посольством на Волині було організовано кілька бойових комуністичних дружин, яких завданням було вести терор проти українських національних діячів. Своїх приятелів Поляків,** що знущалися над Українцями, **большевики не зачіпали, але на Українців були складені списки, кого з них треба було вбити,** як тільки повстання на Волині вибухлоб. Отож плянувалося повстання не так проти Поляків, як проти українських національних провідників, які не признають ні Москви ні Варшави.

ШУКАЮТЬ НОВИХ ШЛЯХ.

Газька конференція закінчила свою роботу, а лондонська починає. Газька конференція здається поставила останню крапку над всіма наслідками Великої Війни і знайшла, правда, довгий, але певний шлях до загоювання тих ран, які та війна всьому людству завдала.

Лондонська конференція по морському обезброєнню, яка очевидно потягне за собою ще цілу низку ріжних конференцій в справі загального обезброєння та майбутніх воєн, вказує на те, що світ хоче знайти шляхи до дійсного обмеження зброєння держав. Та не можна бути оптимістом, бо засада: „Коли хочеш миру — готуйся до війни", мабуть ще на багато соток років залишиться дійсною.

Властиво кажучи, всі конференції по обезброєнню є ніщо инше, як приготовання до війни, але не шляхом конкуренції ріжних держав по збільшенню своїх воєнних сил, але в спосіб обмеження сил своїх противників. Тому то й не підноситься на цих конференціях гасла: Геть з мілітаризмом!

ВІЙНА МОКРИХ ТА СУХИХ.

В Америці ведеться тепер завзята війна сторонників прогібіції та сторонників знесення її, або сторонників певного зреформування. Завзято бореться кожна сторона за свої погляди, а в той час уряд старається всіми силами провести в життя прогібіцію. Для цього він не спиняється перед найрішучішими засобами та перед величезними втратами коштів на боротьбу з бутлегерством.

Робить уряд це тому, що прогібіційний закон істнує, а він, як виконавча влада, мусить перевести цей закон в життя, чогоб то не стояло. **Сила й велич Америки полягає в тому, що правительство завжди старається всіма засобами провести в життя та піддержати той закон, який істнує.** Не діло урядови, чи він доцільний чи ні, бо це діло законодавчих установ та всього населення держави, яке може впливати на законодавчі установи за зміну, або відміну закона. Нехтувати істнуючим законом ніхто не може, навіть сам уряд.

Це так робиться в демократичній та правовій державі. Зовсім инше ми бачимо у тих, що окупували наші землі: Поляків, Румунів та Москалів. **Там сама влада кожної хвилі й кожного часу порушує змінює й не виконує законів, які й неподобаються. Тому там панує сваволя адміністрації та повне безправство населення.**

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Як ми тут працюємо.

Хочу дещо сказати про дітройтських Українців та їх міцеву політику.

Я певний, що того року в міських виборах Українці пописалися добре. Помогли своєю агітацією і своїми голосами вибрати мейором міста свого приятеля, суддю Чарлса Бовлена, і містового клерка Ричарда Редінга. Кампанію за тими двома кандидатами Українці вели завзяту, вживаючи ріжних способів, щоби лише свому кандидатови як найбільше голосів дістати. І дістали. Найбільше в тім напрямі працювали наші Союзові.

Найбільше напрацювався головний радний Українського Народного Союза, гр. Теодор Михальчук, котрий своїми стараннями підносив високо українське імя межи визначними Американцями. Много причинилося до вибору тих двох кандидатів наше Братство св. Івана Хрестителя, відділ 292, котре перше започаткувало виборчу кампанію, бо насамперед запросило до себе на пікнік минувшого року суддю, теперішнього мейора Чарлза Бовлена і клерка Ричарда Редінга, відомого приятеля Українців. І не зробило собі стиду, бо на пікніку було понад пятнацять сот Українців.

У той час у нас було якраз посвячення прапорів товариства ім. Шашкевича, був у нас головний предсідатель Українського Народного Союза, Микола Мурашко, і Американці дуже приємно счудувалися, що ми мали такий великий „кравд".

Братство св. Івана Хрестителя проявило небуденну дисципліну своїх членів. Серед його урядників панує загальна згода і любов, і коли на що западе ухвала, то кожний член виконає ухвалу. В такім братстві хочеться працювати. Братство має поверх 175 членів дорослих. Крім того понад вісімдесятеро дітий. Має маєтку звиш дві тисячі долярів в своїй місцевій касі. Братство бере живу участь у всіх проявах народного життя, збирає фонди на Рідну Школу, Інвалідів, Сиротинець, на Боєвий Фонд, і так далі, і так далі.

Воно висигнувало сто долярів на памятник Тараса Шевченка, що мається будувати в місті Дітройті на Билайні. Правда, гроший нікому ще не дало, бо тут щодо будови памятника Тараса Шевченка є непорозуміння між групою о. Сембратовича і групою хору „Думка" під проводом гром. Івана Атаманця. Одна сторона й друга має свій осібний комітет. Тому Союзові тільки збираємо гроші на будову памятника Тараса Шевченка, але їх не даємо нікому, так довго, аж буде один комітет, потверджений всіми національними групами Українців, що складають громаду. Се може заставить оба комітети прийти до порозуміння і створити один правний комітет. Коли того не зроблять, то ми злучені відділи Українського Народного Союза, возьмемо справу будови памятника в свої руки, як нам це минулого року радила пані Скубова з Ню Йорку.

Наша участь у містовій політиці причинилася до того, що наша нація в Дітройті збудилася до політичного життя. Омелян Ревюк, редактор „Свободи", тому два роки закликав нас на національнім святі йти між Американців і давати їм знати, що ми Українці, брати сорок-міліонового українського народа. Ми так і зробили. Як американські сітизени взялися до виборчої політики й брали живу участь в міських виборах. І Американці дають доказ, що вони вже знають і наш народ і нашу силу. Дня 11. січня клерк міста, Ричард Редінг, справив великий бенкет тільки для Українців. На сей бенкет запросив кільканацять українських провідників. Всі гарно бавилися, співали гарні українські пісні й коляди. Так могло бути вже пару років тому, але тоді на чолі української еміграції в місті Дітройт стояли соціялісти, які по німецьких та жидівських галях ділили землю й фабрики. Нині вже й вони зачинають каятися, що тяжко запрацьовані гроші роздавали й дурилися парцельованням і все пороздавали, коли другі народи не бавилися фантазіями, але добували маєток і вплив.

Молодша українська генерація бачить уже щарос краще, що даром нічого нікому не дають, що обіцянка цяцька, що як ти собі сам не запрацюєш і не ощадиш, то певно тобі ніхто нічого за дармо не дасть.

Взявши живу участь у виборах своїх приятелів, українські союзовці разом з урядниками українського Ситизенського Клюбу взяли участь в інавгурації майора міста і клерка міста. Шість членіць Молодечого Департаменту У. Н. Союза, гарно вбрані в українські народні костюми, подали один букет квітів мейорови Бавленови, а другий гр. Редінгови. Репортери Дітройт Фрі Прес відфотогруфували наших молодих представниць та старших наших представників, і сю фотографію з написом поміщено в ці газеті.

В сей спосіб, ми робимо дві роботи. З одного боку, беручи участь у виборах, ми вчимося правити містом, рішати важні урядові справи, а з другого, виступаючи як американські ситизени українського роду, даємо американському світови знати, що тут в Америці є велике число чесних, працьовитих і думаючих людий, які вийшли з того великого народа, котрому вороги не дають нагоди ні самостійно думати, ні працювати для себе.

М. Коваль.

МЕКАДУ, ПА.

Свято державности.

Наша громада святкувала відродження Західної України державним святом, яке відбулося дня 24 листопада. Місцевий парох о. Обушкевич відправив панахиду за поляглих героїв, а вечером відбувся концерт, а по нім вечеря.

Вступне слово про значіння листопадових днів сказав о. Обушкевич. Хорові точки виконав хор під управою громадянина В. Романкова. Промовляли як гості о. Чапельський і о. Маланяк. Головним бесідником був д-р Цецельський. Господарем і завідателем свята був д-р Сквір.

Чистого доходу було $82. До збірки доложили: Андрій Мрочко $5, Братство „Провидіння" $5, а по $1: Д. Капітула, І. Когут, С. Поступак, М. Нога, М. Гаталович, М. Грициняк, І. Кавуля, І. Сахар.

Гроші переслано до Обєднання з призначенням на будову Дому Українських Інвалідів у Львові.

Учасник.

НАШ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ!

НАШ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ!

отсе кінцевий рефрен кождої строфки гимну

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА,

відспіваного мужеським хором Українських Диригентів, під проводом проф. М. Гайворонського для рекордів компанії

Окей-Одеон

OKeh-Odeon

ELECTRIC

Ч. 15.600.

30,000 членів Українського Народного Союза інтересовані безпосередно сим гимном. Се славна рекорда і тому всі члени У. Н. С. повинні мати її у своїй хаті. Рекорду треба купити в нашім рідним Базарі

СУРМА

в Ню Йорку і бути готовим наложити її кождої хвилі на фонограф або на комбінацію фонографу з радіо-апаратом. Треба пильно вслухатися в мельодію і вивчитися її напамять. Се гимн нашої найстаршої організації і тому кождий Українець ним заінтересований. Коли будете грати часто сей гимн, тоді і молоде українське поколіннє буде йому прислухуватися, навчиться слів і мельодії, а з тим і української мови.

На другій стороні сеї плити є наспіваний тимсамим Хором клич:

ЗА УКРАЇНУ!

Будьте переконані, що за короткий час всі українські діти будуть повторяти слова сього клича:

**ЗА УКРАЇНУ, ЗА ЇЇ ДОЛЮ,
ЗА ЧЕСТЬ І ВОЛЮ, ЗА НАРОД!**

і навіть мимо їх волі защеплять у свої серця любов до українського народа.

Для зміни по святочнім настрою видала компанія Окей Одеон пречудну пісню-серенаду, відспівану ліричним тенором Посипном Давиденком до ч. 15601

НІЧ.

Ніч яка, Господи, місячна, зоряна, —
Ясно, хоч голки збирай;
Вийди кохана, працею струджена,
Хоч на часочок у гай!
Небо глибоке, засіяне зорями, —
Що то за Божа краса!
Зірки в горі миготять над тополями —
Так одбиває роса.
Ти не лякайся, що змерзнеш, лебедонько,
Тепло, — ні вітру, ні хмар;
Я пригорну тебе до свого серденька,
А воно-ж палке, як жар!

В додатку до сього п. Давиденко наспівав жартобливу пісню на сій самій рекорді і назвав її

ПОЛТАВСЬКИЙ ВІЙТ.

„Коли-б я був полтавським війтом,
Богато-б де-чого змінив,
Перробивби Божей світ
На свій манір — як слід"

зачинає війт. А потім вичисляє, які то зміни він поробивби на світі, щоби народови зробити добре.

Кромі сього варт заінтересуватися давнійше виданими рекордами Окей Оден, яких список поміщуваний все в „Свободі" в оголошеннях Сурми. Там треба зажадати повного катальогу, а тут містимо хоч деякі з тих славних пісень.

15585 Лугом іду, коня веду і По дорозі жук, жук .... Віра Барчанівна і І. Давиденко, дует
15598 Солодкі Мрії, вальц, і Полька-Вира .... Давиденко & Вікари, мандоліна і гітара
15592 Одрехівський Танець і Лучца Зелена, танець .... А. Барна і Ко.
15593 Тече вода з під явора, часть І і ІІ .... А. Барна і Ко.
15595 Лучше було не любити і Кума ..... Віра Барчанівна і І. Давиденко
15591 Танок з українських пісень, часть І і ІІ ..... Орх. Дмитра Корнієнка

15535	А я тое дівча люблю, коломийка	15573	Не хочу бути чоловіком
15571	Анюса, полька	15575	Неудача Панчихи, часть І і ІІ
15589	Баламуте	15566	Не журись, полька
15587	Бандура	15534	Ой чомуж ти не такий, козак
15577	Біда	15535	Ой я собі козак лепкий
15571	Бучацька коломийка	15557	Ой я козак, коломийка
15576	Вечірний дзвін	15555	Ой на горі чорна хмара
15554	В краю та в Америці	15542	Ой, Україно
15558	Галичанка	15537	Ой гиля білі гуси
15547	Гей ну хлопці до збруї	15543	Ой лопнув обруч
15542	Гей видно село	15537	Ой не спиться, не лежиться
15539	Де ти бродиш	15545	Прометей
15556	Дуб на дуба повалився	15532	Пропала надія
15570	Думка про старий край	15560	Рідні пісні
15572	Журба Гаврилихи	15584	Родина
15548	Закувала та сива зазуля	15578	Січовий Козак
15562	З Америки до краю	15583	Січовий Марш
15547	За тебе Україно	15555	Сміло, брати
15541	Карі очи	15562	Тай орав мужик
15563	Коломийка	15583	У. С. С. Марш
15539	Коли розлучаються двоє	15568	Україно, мати, кат сконав
15562	Козак відїзджає	15561	У пеклі, полька
15554	Любов	15573	Циган на толоці
15585	Лугом іду, коня веду	15533	Червона калина
15566	На горах Манджурії, вальц	15584	Чорні очи
15569	Наша коломийка	15564	Чудасія
15578	Наша коломийка	15543	Чуєш, брате мій
15590	На Україні	15545	Чумак
		15559	Чижик

Треба памятати, що Сурма хоче уможливити кождому набути українські рекорди і тому робить таку оферту: За $7.50 вишле замовлених 10 рекордів сього місяця на кожду адресу в Злучених Державах, додаючи від себе голки і оплачуючи почту сам. Чи не варт використати сю нагоду?

Тому не отягайтеся, а пишіть сейчас замовлення на адресу:

SURMA BOOK-MUSIC CO.,
103 Ave. A, New York, N. Y.
(МЕЖИ 6-ОЮ І 7-ОЮ УЛИЦЕЮ).
PHONE: DRY DOCK 3752.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

зложених в жовтні, листопаді і грудні 1929 р.

ШАМОКІН, ПА.

Члени Бр. св. Андрея, від. 1 У. Н. Союза, жертвували: По $1: Лесяк Григорій, Кописцяньский Лука, Каня Юрій, Красновська Теодозія, Кузмич Іван, Шарщень Олекса, Мацйовський Мих., Корбич Роман, Копач Іван, Лабовський Андрій, Товт Іван, Полиняк Данило, Шимкус Станислав, Пребула Павло, Тіханський Микита, Гобоц Петро, Ференц Дмитро, Ворґач Андрій, Шептак Григорій, Кузмич Іван, Томащик Іван, Бендас Марія, Старинщак Олена, Піх Іван, Старинщак Петро, Кописцянський Лука, Чернега Василь і Кописцянський Петро. — Разом ... 28,00

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Члени Тов. Запорожської Січи, від. 3 У. Н. С., зложили: Іван Павлик $2; по $1: Василь Тулевич, Гриць Минта, Василь Ґреґа, Лука Ютас, Іван Пелещак, Михайло Сухарський, Мих. Корнас, Стефан Каша, Вас. Окрепкий, Николай Чаплик, Афтанас Кимпа і Василь Світич. — Разом ... 14.00

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Ілія Козак, чл. Тов. Свобода, від. 25 У. Н. С., зложив $1; Гнат Гаврилюк, властитель ґалянтерійних товарів, частина процесу із торгу $5. — Разом ... 6.00

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Члениці Сестр. ім. Ольги Бесарабової, від. 47 У. Н. С., жертвували: по $1: Заблоцька Марія, Паращак Параня, Малицька Анна, Демко Катерина, Мушаста Анастазія і Чайка Зофія; Мандрига Анна 25 ц. — Разом ... 6.25

ВІЛІНҐ, В. ВА.

Члени Бр. св. Івана Хрестителя, від. 56 У. Н. С., жертвували: по $1: Дасидо Чмирид, Мих. Зень, Мартин Петрик, Михайло Пуцило, Іван Шалива, Данило Щербатий. Разом $6.00. **Сестр. Пр. Діви Марії, від. 212 У. Н. С.,** з балю $10.50. — Разом ... 16.50

ЮТІКА, Н. Й.

Члени Бр. св. Петра і Павла, від. 68 У. Н. С., жертвували: по $1: Горейко Іван, Карпишин Йосиф, Камінський Петро, Ремізовський Теодор, Ликтей Петро, Онищак Олекса, Ликтей Ева, Романяк Семен, Кузьо Олекса, Сороковський Іван, Бернард Франко, Бернард Стах, Чорний Никола, Чорна Катерина, Іськів Юрій, Матвіїв Дамян, Гарматюк Лука, Гарматюк Юстина, Гатоннюк Антін, Чиляда Іван і Книгніцький Володимир; по 50 ц.: Мотиль Іван і Антонюк Петро. Разом $22.00. Чорна Катерина зібрала до пушки $5.02. — Разом ... 27.02

БАЛТІМОР, МД.

Члени Бр. св. Петра і Павла, від. 81 У. Н. С., жертвували: по $2: Чачка Віктор і Чачка Володислав; по $1: Бавровський Михаїл, Бавровський Ігнац, Бавровський Петро, Бавровський Іван, Чикита Олекса, Чикита Антін, Біленький Яків, Іванюк Іван, Крисоватий Михаїл, Вітовкий Михаїл, Безеляк Петро, Хімяк Антін, Буката Олена, Буката Іван, Буката Петро, Ястрембський Михаїл, Віницький Еміль, Добростан Танас, Міськів Петро, Любунець Демко, Блаущяк Андрій і Валега Теодор; Шуба Михаїл 50 ц. Разом від членів $26.50. Жертви дрібні з пушок $11.50. — Разом ... 38.00

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й.

Бр. св. Василія Великого, від. 87 У. Н. С., з пушки ... 11.31

МЕТРЕМК, МІШ.

Члени Бр. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94 У. Н. С., жертвували: по $5: Гавич Іван, Морозовська Теодора і Біланюк Петро; по $2: Біланюк Петро, Пазарин Еміліян і Терлецький Михайло; по $1: Бабій Михайло, Шаран Михайло, Гузар Никола, Тира Никола, Деркач Юрій і Сеньчук Тимко; Бабій Михайло 50 ц. Разом $27.50. Жертва з пушки $1.79. — Разом ... 29.29

КЛІВЛЕНД, О.

Члениці Сестр. Непор. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112, жертвували: по $1: Марія Розуміло, Марія Войтів і Уатерина Голобубець. Разом $3.00. **Члениця Тов. Сокіл, від. 336,** Пазя Павук, жертвувала $2. — Разом ... 5.00

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Члени Бр. св. Володимира, від. 130 У. Н. С., жертвували: по $1: Букіль Іван, Бздель Стефан, Бурдиян Стефан, Бас Ст. Тамаш, Бундза Роман, Бундза Николай, Боднар Павло, Бригідир Стефан, Гаєвий Юрій, Гаврилович Михаїл, Горішний Антін, Гороховський Йос., Ганич Олекса, Гладкий Олекса, Ґалецький Іван, Дзюма Николай, Желем Михаїл, Іванчук Федор, Кудерик Николай, Кобзар Павло, Козуляк Николай, Качуровський Николай, Кориляк Михаїл, Кецька Теодор, Коваль Михаїл, Карпович Антін, Кобасюк Стефан, Колінець Григорій, Клосецко Михаїл, Лищук Петро, Луковський Томаш, Луцик Микита, Лесняк Іван, Лучка Корнило, Марків Николай, Марків Михаїл, Милярчук Йосиф, Михайлів Теодор, Мазурик Василь, Малик Яків, Мацайло Михайло, Максимюк Іван, Нижникевич Йосиф, Наконечний Матвій, Неїжма Олекса, Олійник Петро, Підгайний Николай, Підгайний Михаїл, Паславський Андрій, Попик Григ., Петрик Гнат, Пашко Іван, Паранич Константин, Поласюк Дмитро, Полатишин І. Петро, Полтавський Константин, Якимович Теодор, Романишин Семен, Федик Юрій, Вересюк Василь, Солтис Іван, Сеньків Гавриїл, Сірко Теодор, Сиридюк Николай, Слободзян Петро, Стахів Павло, Скородинський Семен, Сеньковський Федько, Стешин Дмитро, Сурмач Мирон, Стець Михаїл, Солагуб Іван, Сертний Йосиф, Турчин Стефан, Тинецький Михаїл, Тинецький Олекса, Тимців І. Михаїл, Шагай Дмитро, Шевців Дмитро, Процак Василь і Сулик Іван (не член). Разом $81.00. — **Тов. Жеребецька Любов, від. 144 У. Н. С.,** з каси $5.00. **Члени** жертвували слідуючі: по $2: Михаїл Ямка і Дмитро Чайка; по $1: Григорій Леніцький, Петро Бартків, Петро Бих, Віктор Бих, Василь Бучинський, Павло Пула, Жуковський Михаїл, Йосиф Соловський, Олекса Олексів, Йосиф Стеренчак, Федор Рух, Іван Фондль. Разом від членів $16.00. Дрібні жертви з пушки $9.10. Разом $30.10. — **Члени відділу 204 Укр. Народного Союза** жертвували по $1: Микола Максимович, Гр. Дублявик, Іван Чорній, Петро Редчук, Петро Задорецький, Іван Тураш, Яків Пшик і Василь Дворчин; Давид Гоць 25 ц. Разом $8.25. — Разом з Ню Йорку ... 119.35

АЛТУНА, ПА.

На хрестинах дитини господаря Антона Лаврука перепроваджено збірку на Сиротинець при У. Н. Союзі. Жертвували як слідує: Антін Лаврук $2; по $1: Гнат Гураль, Лукіян Назарук, Вас. Максків, Андрій Гриньків, Гнат Олексин, Іван Кравець, Пилип Назарук і Петро Арапчук; по 50 ц.: Павло Патроніх і Іван Басала. — Разом ... 11.00

АЛЕНТАВН, ПА.

Члениці Сестр. Пр. Діви Марії, від. 151 У. Н. С., жертвували: Марія Яремчук $3.00, Катерина Ярема $1.00. — Разом ... 4.00

ТОЛІДО, О.

Бр. св. Миколая, від. 167 У. Н. С., з каси братства $5.00, а **члени** з нагоди річного мітінгу зложили: по $1: Вартоломей Униськo, Михайло Корнова, Олекса Петришин і Михайло Космина; по 50 ц.: Павло Зінкевич, Антін Крохмальний, Юрій Ліщук і Іван Федчук. Разом від членів $6.00. — Разом 11.00

СТ. ЛУІС, МО.

Члени Бр. св. Володимира, від. 179 У. Н. С., зложили: Михаїл Стеців $5; по $4: Юрко Василюка, Йосиф Хлопик і Тома Робак; по $3: Йосиф Стефанів і Йосиф Зілінський; по $2: Теодор Владика, Михаїл Дмитришин, Дмитро Кордоновий і Николай Федчак; Василь Тустановський $1. — Разом ... 32.00

КЛІФТОН, Н. ДЖ.

Члени Тов. Української Січи, від. 182 У. Н. С., зложили: Василь Броський $5; Михаїл Швець $4; Йосиф Сагайдак $2.75; Дмитро Давидович $2.25; Дмитро Грабинський і Григорій Копач по $1; Петро Харко 75 ц.; Іван Гришко, Лесьо Сисин і Олекса Бонарчук по 25 ц. — Разом 17.50

ОЗОН ПАРК, Н. Й.

Тов. Вільна Україна, від. 200 У. Н. С., переслало збірку (виказу жертводавців не прислало) .. 7.25

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Члени Тов. Запорожської Січи, від. 206 У. Н. С., жертвували: по $2: Ґавреда Петро, Бойко Йосиф і Туз Іван; по $1: Кацюба Павло, Кушнір Ігнатій, Косюк Олекса, Копитко Василь, Каролишин Андрій, Кравець Остап, Шевчук Петро, Паньків Іван, Сулима Кароль, Сорокатий Павло, Бувтик Семен, Джаман Амвросій, Бардачевський Стефан, Борис Андрій, Гуцал Іван, Ґурбель Стефан, Ґульовач Іван, Заплідний Михаїл, Затонський Іван, Зарівний Прокіп, Околіт Ілія, Паґут Ілія, Сарахман Іван, Сталенний Петро, Лаба Тома, Лаба Андрій, Рогожинський Олекса, Ремінник Петро, Рогожа Семен, Рудик Іван, Пророчок Михаїл, Мостецький Семен, Бабій Василь і Ґуфняк Антін. — Разом ... 40.00

ЮНҐСТАВН, О.

Члени Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230 У. Н. С., зложили на руки Григорія Савчака $29.55 (імен не подано). Дальше жертвували: Іван Павловський $5; Йосиф Білик $2; по $1: Николай Щурко, Сухий Ілія, Пиріг Теодор, Глуханич Теодор, Левицький Андрій, Йосиф Мельник і Василь Кохан; Іван Іваськів 50 ц. Разом від членів $44.05. З представлення $12.00. З пушки дрібними жертвами $1.45. — Разом ... 57.50

МОНЕСЕН, ПА.

Члени Бр. св. Петра і Павла, від. 338 У. Н. С., жертвували по $1: Павло Янковський, Михаліна Янковська, Юстина Янковська, Франко Янковський. Разом $4.00. З пушки на мітінгу $2.00. — Разом ... 6.00

За час трох місяців (жовтень, листопад і грудень) зложено $486.97

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ ЖЕРТВ НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАР. СОЮЗА

по конець грудня 1929 року.

За час трох місяців (жовтень, листопад і грудень) зложено	$ 486.97
Процент чекового конта	14.31
Попередно проголошено	45,754.68
З днем 31 грудня 1929 в касі У. Н. С. остає	$46,255.96

Р. Слободян, гол. фін. секретар.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

РЕНКІН, ПА.

З забави на інвалідів.

В домі ґром. Василя Дрогомирецького влаштовано щиро-українську забаву з сердечними і патріотичними промовами і з музикою. Гром. А. Кушнір забрав підчас забави слово й згадав про відносини нашого народа під Польщею, а зосібна про незавидну долю наших інвалідів. На забаві була й словенська жінка, гром. Анна Дудаш. Коли почула про терпіння наших братів, то й сама поспішила з жертвою.

Зібрано між чесними гістьми $34.50, які вислано до краю через Обєднання.

Жертвували: по $5.00: Антось Кушнір; по $2.00: Іван Цьокан, Семен Кавка, Фред Семко; по $1.00: Катря Дрогомирецька, Анна Сопко, Кость Остапович, Никола Янчук, Семко Озарчук, Михайло Кавка, Михайло Фригій, Никола Озарчук, Олекса Ґлова, Василь Кушнір, Петро Кудла, Анелька Ґурка, Михайло Гірняк, Михайло Білецький, Анна Дудаш, Михайло Яцишин, Гелена Мариняк, Йосиф Трач, Марина Кудла, Анастазія Маґур; по 50 ц.: Анна Семко, Анна Боришкевич, Марія Трач, Дмитро Салак, Гелена Озарчук, Семко Білецький і Гринь Озарчук. — Разом $34.50.

Семен Кавка.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРЕБА ДІВЧИНИ

до книговодства (бук-кіпінґ), муси знати читати по українськи. Голоситись:

МЮЗІК СТОР,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

DR. N. M. HNATYSHYN
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРҐ І АКУШЕР
2191 Professor St., Cleveland, Ohio.
Проти українського банку).
Телефон: Atlantic 2054.

НОВІ ДОМИ В КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. які знаходяться напроти Гай Школи, і в недовзі підійдуть до високої вартости, тож тільки там купуйте. Будівничий коло домів кождої неділі від години 1-шої до 6-тої пополудни. 301-3

JOHN GINDA,
390 Grant Ave., Carteret, N. J.
Tel. 1062 Carteret.

ПРОДАЄ ДОМИ
в місті НЮ ЙОРКУ і околиці
Українська Фірма
С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО
EXCHANGE REALTY CO.
41 East 7th St., New York City
Tel. Orchard 9677. 16-

МИ ПРОДАЄМО ЗЕМЛЮ.

Коли ви є властителем порожних пропертів, з уліпшенням або без уліпшення, в Пенсилвенії або Огайо, ми гарантуємо, що їх продамо або виміняємо за проперти, які вам будуть приносити прихід. 16-

REAL ESTATE EXCHANGE,
28 So. Duquesne Avenue,
DUQUESNE, PENN.

КРАЙОВІ КАЛЄНДАРІ.

Календар ПРОСВІТИ	75 ц.
Календар ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ або ПРИЯТЕЛЬ ЖОВНІРА	75 ц.
Календар ЗОЛОТИЙ КОЛОС	50 ц.
Кешенковий Календарик	25 ц.
Всі 4 повищі календарі за $2.00.	
Календар У. Н. Союза	50 ц.
Календар Любов	75 ц.
Календар „Вперед"	25 ц.

Стінні Календарі:
Найновіщі 5 за $1.00, кождий инший.

Хто календар в хаті має, того щастя не минає. Щоб Ви не були без календаря. В кождого повинен бути календар Червоної Калини. Пишіть

SURMA, 103 Ave. A, NEW YORK, N.Y.

Zonite

For pyorrhea

For prevention against gum infections, use Zonite, the new powerful antiseptic. Also guards against colds, coughs and more serious diseases of nose and throat.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave.
Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave.
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchord 2568

З КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Одинока книжка на укр. мові

РОЗМОВА З ДУХАМИ.

ЦЕ НЕ ФІКЦІЯ АНІ ВИДУМКА — А ДІЙСНА ПРАВДА, НАПИСАНА ЧОЛОВІКОМ, ЯКИЙ РОЗМОВЛЯВ І РОЗМОВЛЯЄ З ДУХАМИ.

В книжці є подані фотографії духів, їх писання і рисовання, опис другого світа, а також пояснення, як ввійти в розмову з духами.

КНИЖКА Є НЕЗВИЧАЙНО ЦІКАВА І ПОУЧАЮЧА ДЛЯ КОЖДОГО.

ЦІНА $2.00 З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Адрес:

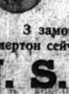
M. M. Bellegay
2320 Chicago Avenue,
Chicago, Ill.

ПРЕДСКАЗАННЯ ДУХІВ НА 1930 Р.

1. Сего року починаєсь всесвітна війна.
2. Тепло землі запряжуть до витворювання електрики, світла і сили.
3. Знайдуть скло, через яке буде видно лише з одного боку.
4. Знайдуть спосіб до згущення воздуху.
5. Японія буде просити Америку о позичку.
6. В Болгарії, Італії і Японії буде сильне землетрясенне.
7. В Португалії будуть релігійні заворушення.
8. В Італії буде убийство в королівській родині.
9. В Німеччині винайдуть машину, яка буде стягати електрику з воздуха.
10. Землетрясенне в Ню Йорку.
11. Фльорида буде страшно знищена.
12. В Шикаго буде великий огонь, тяжкий до здержання.

ПОМІЧ ДЛЯ ХОРИХ

ЗІЛЛЕ МІЛЄРТОН є дуже скуточним средством — приносить поміч.
СОТКИ ЛИСТІВ признання і подяки від людий, які самі на собі переконалися.

Через якийсь час наш дім був правдивим шпиталем. Мене мучили ревматичні болі, биттє серця і загальний розстрій, а жінка вічно терпіла на болі жолудка і внутрішні недомагання. Припадково ми довідалися про Мілертон і сей щасливий припадок допоміг нам до виздоровлення. Завдяки знаменитому зіллю Мілертон ми позбулися наших прикрих терпінь і відзискалисьмо здоровле.

Складаємо щиру подяку,

АДАМ І РОЗАЛІЯ СЛЮДКОВСЬКІ,
150 Pacific Street, Newark, N. J.

З замовленнем належить прислати 2 доляри готівкою, або моней-ордер. Мілертон сейчас буде висланий на подану адресу. — Просимо адресувати так:

J. S. MILLER, Inc., Dept. K.
62 BEACON, STREET, NEWARK, NEW JERSEY.

ПОЗІР! ПОЗІР!

УКРАЇНЦІ З АКРОН, ОГАЙО!

БРАТСТВО СОШ. СВ. ДУХА, відділ 295 У. Н. Союза

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 1. ЛЮТОГО 1930 Р.
В УКР. РОБ. ДОМІ,
562 CORICE ST., AKRON, OHIO

На сей Баль запрошується всіх Українців і Українок з Акрон, і околиці. До танців буде приграватн знаменита музика.

За добру забаву ручить

19-20,3 **Комітет.**

ТУРНЕ ТРУПИ Д. МЕДОВА
при співучасти знаної співачки Р. С. СОЛОВІЙОВОЇ
ТІЛЬКИ ОДИН ВИСТУП
В ДІТРОЙТ, МІШ.

НАТАЛКА ПОЛТАВКА
опера в трох актах
В ПОНЕДІЛОК, 27 СІЧНЯ 1930
в годині 8.30 вечером
В LITMANS PEOPLE'S THEATRE,
12th St., at Seward.

ТІЛЬКИ ОДИН ВИСТУП
В ШИКАГО, ІЛЛ.
НАТАЛКА ПОЛТАВКА
опера в трох актах
В ЧЕТВЕР, 30 СІЧНЯ 1930 Р.
в годині 8.30 вечером
В LOWNDALE THEATRE,
Roosevelt Road, nir Cranford.
Подробиці на афішах. — Режісер Д. Медов, управитель М. Панько.